

SZEGEDI ÍTÉLŐTÁBLA
Gf.I.30.368/2008/3.szám

A MAGYAR KÖZTÁRSASÁG NEVÉBEN!

A Szegedi Ítéltábla a Dr. Marján István ügyvéd által képviselt **(felperes neve, címe)** alatti székhelyű felperesnek - a Bagdi-Kovács Ügyvédi Iroda (ügyintéző: Dr. Bagdi László ügyvéd) által képviselt **(alperes neve, címe)** alatti székhelyű alperes ellen kártérítés iránt indított perében a Békés Megyei Bíróság 2008. június 19. napján kelt 15.G.40.013/2007/63. számú ítéletével szemben az alperes részéről 64. sorszám alatt előterjesztett fellebbezés folytán lefolytatott másodfokú eljárásban meghozta a következő

Í T É L E T E T :

Az elsőfokú bíróság ítéletének nem fellebbezett részét nem érinti, megfellebbezett rendelkezését **részben** és akként **változtatja meg**, hogy az alperes a marasztalási összeg után 2004. november 1. napjától köteles az elsőfokú ítéletben írt mértékű és tartamú késedelmi kamat megfizetésére.

Egyebekben az elsőfokú ítéletet helybenhagyja.

Kötelezi az alperest, fizessen meg a felperesnek 15 nap alatt 100.000,- (Egyszázezer) Ft másodfokú eljárási költséget.

Az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

I N D O K O L Á S :

A peres felek között 1997. november 3-án létrejött szerződésben az alperes a felperesi tulajdonban álló húsipari üzem kivitelezési munkáihoz kapcsolódó egyes részmunkák - egyebek mellett térburkolat és rámpa építés - végzésére vállalkozott a felperes által szolgáltatott és az **A...** Kft. által készített engedélyes tervek alapján. A szerződés nem tartalmazott konkrét részleteket arra vonatkozóan, hogy milyen terhelésű burkolatra lesz szükség, a térburkolat vonatkozásában kiviteli tervek sem készültek. A térburkolat kivitelezési munkái során költségmegtakarítási okból a tervező irányítása mellett zajló munkavégzés során két módosítás történt: a beton alá a kavicsagyazat helyett homokagyazat készült, másfelől a zsugorodási repedések

megakadályozását és a felületi kopásállóság növelését célzó fibrin száladék alkalmazása elmaradt. A szerződésben megjelölt 18.635.343,- Ft-tal szemben az alperes - figyelembe véve a módosítások miatti költségcsökkenéseket - 10.153.349,- Ft díjról állította ki a számláját, melyet a felperes kiegyenlített.

A kivitelezéssel érintett gazdasági társaságok 1999. november 24. napján jegyzőkönyvet vettek fel, melyben megállapították, hogy a térburkolat dilatációs hézagainak bitumenkiöntése elmaradt, a hézagtalálkozásoknál az útalap beázott, a térburkolat több helyen letört, ezen kívül több helyen 2-5 mm vastagságú repedések találhatók. Az alperes ígéretet tett a hézagtömítések mielőbbi, a szükséges betonozási-javítási munkák 2000. áprilisáig történő elvégzésére, ez azonban elmaradt. Az alperes 2000. év végén úgy nyilatkozott, amennyiben a felperes a S... Rt-vel elvégezteti a javítási munkákat, vállalja a felmerülő költség mintegy 30 %-a, de legfeljebb 1.000.000,- Ft díj megfizetését.

A felperes megbízása alapján 2004. március 25. napján az É... Kht. készített szakértői véleményt. Ebben megállapította, hogy a térburkolat meghibásodása többirányú kivitelezői hiányosságra vezethető vissza.

A felperes által 2004. október 28-án kezdeményezett perben a Szegedi Ítéltábla az elsőfokú bíróság 4.G.40.064/2004/37. számú ítéletét megváltoztatta és a keresetet elutasította. Megállapította, hogy a felperes szavatossági igénye az elévülés 2000. szeptember 30-i nyugvásának megszűntétől számított 3 hónapos jogvesztő határidő leteltével megszűnt. A kártérítésre alapított másodlagos kereseti kérelem kapcsán kifejtette, hogy a felperesi gazdálkodó szervezet a szavatossági igénnyel azonos tartalmú kártérítési igényt több évvel a teljesítés után nem érvényesíthet.

A Legfelsőbb Bíróság a 2006. szeptember 14. napján kelt Pfv.VII.20.715/2006/6. számú végzésével a Szegedi Ítéltábla jogerős ítéletét hatályon kívül helyezte és az eljárt másodfokú bíróságot új eljárásra és új határozat hozatalára utasította. Utalt arra, hogy a Legfelsőbb Bíróság a közelmúltban úgy foglalt állást, a GK 41. számú állásfoglalását nem tartja fenn, így nincs akadálya annak, hogy a felperes a hibás teljesítéssel okozott kára megtérítése iránti igényét az általános 5 éves elévülési időn belül érvényesítse. Előírta a megismételt eljárásban annak vizsgálatát, hogy a felperes kártérítési igénye elévült-e.

A Szegedi Ítéltábla a 2007. január 26. napján meghozott Gf.I.30.445/2006/2. számú végzésével az elsőfokú bíróság ítéletét hatályon kívül helyezte és ugyanezt a bíróságot a per újabb tárgyalására és új határozat hozatalára utasította. Megállapította a felperes hibás teljesítés miatti kártérítési igényének jogalapját, továbbá azt, hogy a kártérítési igény nem évült el. Előírta az elsőfokú bíróság számára a szakértői vélemény kiegészítésének elrendelését, fel kellett hívni a szakértőt arra, munkálja ki a hiba megszüntetésére alkalmas, műszakilag indokolt, ésszerű és célszerű kijavítás költségvonzatát 2001. évi árakon számolva, figyelemmel a 2001. évi műszaki állapotra és az állagromlás akkori mértékére. Rámutatott, hogy az igényérvényesítés indokolatlan késedelméből eredő kárigények nem illetik meg a felperest, a kötelezettre nem hárítható át az a kár, amely a késedelmes igényérvényesítés következménye volt.

A megismételt eljárásban a felperes leszállított keresetében 5.400.000,- Ft és ennek 2001. január 1. napjától járó késedelmi kamata megfizetésére kérte kötelezni az alperest.

Az alperes ellenkérelme a kereset elutasítására irányult. Arra hivatkozott, hogy a kivitelezés a felperes, mint szakcég igényeinek megfelelően történt, ezért hibás teljesítés nem állapítható meg. Utalt arra is, a felperes nem adott tájékoztatást arra vonatkozóan, hogy a térburkolat milyen terhelésnek lesz kitéve. Kérte annak értékelését is, ha az eredeti műszaki tartalommal valósul meg a munka, ennek eredményeként a vállalkozói díj mintegy 2.000.000,- Ft-tal lett volna magasabb. Másodlagosan a kár összegét 1.356.060,- Ft-ban látta megállapíthatónak.

Az elsőfokú bíróság ítéletével 3.300.000,- Ft és ennek 2001. január 1. napjától járó törvényes mértékű kamatai megfizetésére kötelezte az alperest, az ezt meghaladó keresetet elutasította. Az É... Kht. pert megelőzően, illetőleg a perbeli kirendelés után készített szakértői véleménye, valamint a **(szakértői intézet neve)** ezzel egybevágó véleménye alapján megállapította, hogy az alperes a térburkolat tekintetében hibásan teljesítette a vállalkozási szerződést. Az alperes terhére értékelte azt a körülményt is, hogy a beton készítésénél irányadó szigorú technológiai előírásokat nem tartotta be, a fagyás miatti károk ezen okra is visszavezethetők. A hibás teljesítés tekintetében eltérő álláspontot valló **(szakértő 1. személyneve)** szakvéleményét a bizonyítékok sorából „kirekesztette”. A felperes megrendelőként laikusnak számít, ezért a Ptk. 392. § (3) bekezdése értelmében az alperesnek figyelmeztetnie kellett volna a célszerűtlen, illetőleg szakszerűtlen utasításokra, de ez elmaradt. Megjegyezte, az alperes a tervhibákból eredő károkért is helytállással tartozik, a tervdokumentáció szakvállalattól elvárható gondos vizsgálata, ellenőrzése ugyanis az ő kötelezettsége körébe esett. A szakértői véleményeket értékelve a kárösszegezés tekintetében úgy foglalt állást, ma már lehetetlen feltárni, hogy 2001. évben konkrétan hol, milyen mértékű és jellegű hiányosság állt fenn az útburkolaton, erre további szakértői vizsgálatról sem várható pontosabb eredmény. Tény, hogy a felperest az alperes hibás teljesítésével összefüggésben kár érte, ennek mértéke azonban pontosan nem számítható ki, ezért általános kártérítés alkalmazása mellett döntött. A kárösszegezésének meghatározása során mérlegelte a szakértői becsléssel meghatározott javítási költség összegét, a felperes által a pert megelőzően beszerzett árajánlat tartalmát, azt a körülményt hogy az alperes 2000. év végén a teljes vállalkozói díj 30 %-a, de legfeljebb 1.000.000,- Ft fizetésére tett ajánlatot, végül pedig a felperest terhelő karbantartási kötelezettség elmulasztását. Figyelemmel volt arra is, hogy a felperes az alacsonyabb műszaki tartalom megvalósítása fejében alacsonyabb összegű vállalkozói díjat fizetett, ezzel költséget takarított meg. Bár a hibás teljesítés ténye a műszaki tartalom módosítása ellenére megállapítható volt, egyoldalú előnyt élvezne a felperes azzal, ha alacsonyabb díjfizetés mellett egy nagyobb teherbíró képességgel rendelkező térburkolathoz jutna. Ezen a címen 1.400.000,- Ft levonását, a karbantartás hiánya miatt pedig 300.000,- Ft értékelését tartotta indokoltnak. Az általa 5.000.000,- Ft-ban megállapított kárösszegeből az 1.700.000,- Ft-ot levonva, az alperest 3.300.000,- Ft megfizetésére kötelezte.

Az elsőfokú bíróság ítéletével szemben az alperes élt fellebbezéssel, kérte annak részbeni megváltoztatását és a kereset elutasítását. A kereset jogalapját vitatva állította, hogy az engedélyes tervek szerint járt el, a tervtől csak annyiban tért el,

- 4 -

amennyiben a szakértelemmel bíró felperes ezt takarékosági okok miatt kérte és engedélyezte. Nem vethető fel alappal az sem, hogy a megfelelő szakismeretekkel rendelkező felperes irányában a figyelmeztetési kötelezettségének nem tett eleget.

Álláspontja szerint az elsőfokú bíróság által lefolytatott bizonyítás hiányos volt, nem szüntette meg ugyanis a szakértői vélemények közötti lényegi ellentmondást. Az Intézet bejelentette szakmai kompetenciája hiányát, ennek értékelése az ítéletben elmaradt, míg **(szakértő 1. személyneve)** véleményét a bíróság figyelmen kívül hagyta. Az É... Kht. a kár összegét a perben csupán becsléssel határozta meg, tette mindezt anélkül, hogy a javítás anyag- és díjtényezőit kimunkálta volna, de nem határozta meg a karbantartásból, kárenyhítésből és a káronszerzésből adódó értéket sem. Véleménye szerint 2001. évre számolva a kár pontos összege kimunkálható, a szakértői vélemények hiányossága önmagában nem ad alapot általános kártérítés alkalmazására.

Támadta a késedelmi kamat fizetésének kezdő időpontját is, véleménye szerint legfeljebb a keresetlevél beadásától kezdődően kell kamatot fizetnie.

A felperes az elsőfokú ítélet fellebbezett rendelkezésének helybenhagyását kérte.

A fellebbezés a per főtárgya tekintetében **alaptalan**.

Arra helyesen utalt az alperes, hogy a kereset jogalapja - a hibás teljesítés ténye - tekintetében jogerős ítélet nem született, a hatályon kívül helyező végzésben kifejtettek ugyanis „ítélt dolgot” nem eredményeztek, következésképpen az elsőfokú bíróságnak a megismételt eljárásban a perben feltárt valamennyi bizonyíték értékelése és mérlegelése alapján lehetett a jogalap tekintetében állást foglalnia.

Megállapítható, hogy a hibás teljesítés körében az elsőfokú bíróság a tényállást helyesen állapította meg, az ebből levont jogi következtetései lényegében helytálló indokokon alapszanak.

Az ítélet indokolásában írtaktól eltérően valójában az elsőfokú bíróság nem „rekesztette ki” **(szakértő 1. személyneve)** szakvéleményét, hanem ténylegesen értékelte ezt a szakvéleményt is, amikor részletes indokát adta, hogy az egyéb perbeli adatok, más szakértői vélemények mérlegelése mellett miért fogadta el jogi szempontból bizonyítottnak - **(szakértő 1. személyneve)** műszaki szempontokon alapuló véleményével szemben - az alperesi hibás teljesítés tényét. Helytállóan utalt ezek között az elsőfokú bíróság arra, hogy az alperes maga is elismerte az 1999. november 24. napján felvett jegyzőkönyvben, hogy részéről történt hibás teljesítés, a hibák kijavítását is vállalta. A perbeli korábbi szakértői véleményekben valójában ezen hibák részletes feltárása és ismertetése történt meg.

Az elsőfokú bíróság indokait kiegészítve rámutat az ítéletábra, azáltal, hogy az alperes a munkavégzést kiviteli tervdokumentáció, megfelelő méretezés, talajmechanikai felmérés, a kivitelezés szempontjából lényeges, az út forgalmi terhelésére vonatkozó adatok hiányában kezdte meg, az ebből eredő kockázatot maga is felvállalta. Általában ha a kivitelező megfelelő kivitelezési dokumentáció hiányában vállalkozik és végzi a munkát, a műszaki és jogi következményeket, kockázatot részben magára is vállalja, vagyis az ebből eredő rendellenességért is fennáll a felelőssége (Bírósági Döntések Tára 2008/11/185. sz. jogeset). Ezt a szempontot hagyta figyelmen kívül **(szakértő 1. személyneve)**, amikor szakértői véleményében abból a téves jogi - és nem műszaki - alapvetésből indult ki, hogy a

terv, a méretezés hiányának következményeiért az alperest semmilyen helytállási kötelezettség nem terheli, és az csak a felperesre hárul. Helytállóan mutatott rá az elsőfokú bíróság, a megrendelőt a vállalkozási jogviszonyban olyan laikus félnek kell

tekinteni, akivel szemben a vállalt munkaeredmény megvalósulásáért a kivitelező akkor is helytállással tartozik, ha adott esetben az út meghibásodásában a kivitelezési hibaokok mellett más eredetű rendellenességek is közrehatottak, mindezek nem mentesítik a kivitelezőt a saját közrehatása szerinti helytállási kötelezettsége alól. Ezen nem változtat az a körülmény sem, hogy a megrendelő megbízottjaként a műszaki ellenőri feladatokat éppen az engedélyes tervek készítő tervező látta el. A felvállalt munkaeredmény szerződésszerű megvalósítása a tervező és a kivitelező oldalán a laikus megrendelő irányában közös kockázatviselést jelent, a hibás teljesítés következményeiért ugyanis felelősségük a megrendelővel szemben egyetemleges (Legfelsőbb Bíróság GK 54. számú állásfoglalás). Az, hogy a kivitelező részéről a keletkezett kár vonatkozásában a közrehatás milyen mértékű volt, a kár összege körében kerülhet értékelésre.

A felperes a Ptk. 310. §-ára alapított hibás teljesítéssel okozott kár megtérítése iránti igényét a szavatossági igény előterjesztésére nyitva álló határidők eltelte után az általános - 5 éves - elévülési határidőn belül érvényesíthette (Ptk. 324. § (1) bekezdés). A szolgáltatás hibájában álló kárigény (tapadókár) esedékessége a hibás teljesítés időpontjával azonos, mivel a jogosultnál azzal keletkezik a kár, hogy a teljesítéskor értékcsökkent (hibás) dolgot kapott. Az általános szabályok szerint a követelés teljesítésére irányuló írásbeli felszólítás az elévülést megszakítja, ezután az elévülés újból megkezdődik (Ptk. 327. § (1) és (2) bekezdés). A felperes 2000. július 13-án írásban szólította fel az alperest a hibás teljesítésből eredő követelésének teljesítésére, majd az újból megkezdődött elévülési idő alatt keresetét 2004. október 28-án előterjesztette, következésképpen a kárigénye nem évült el.

A kár összecszerősége szempontjából lényeges körülmény, hogy a felperes eleget tett-e a kármegelőzési, kárenyhítési kötelezettségének, nem kell megtéríteni ugyanis a kár azon részét, amely abból származott, hogy a károsult e kötelezettségét elmulasztotta (Ptk. 340. § (1) és (2) bekezdés). A kötelezettségek szempontjából kiemelt jelentősége van annak, hogy a felperes a körülmények szerint meddig bízhatott alappal abban, hogy az alperes a kijavítási kötelezettségének valóban eleget tesz. A felperesnek a 2000. júliusi felszólítás eredménytelensége után kárigényét az alperes magatartása ismeretében legkésőbb 2001. évben bíróság előtt érvényesítenie kellett volna. Ezen igényérvényesítés indokolatlan késedelméből eredő károk a megnövekedett összeg tekintetében az alperessel szemben nem érvényesíthetők. A kötelezettre nem hárítható át az a kár, amely a késedelmes igényérvényesítés következménye, ilyennek minősül különösen az időközi állagromlás, a javítás terjedelmének, illetve költségének időmúlás, időközi áremelkedések miatti megnövekedése (Legfelsőbb Bíróság I. számú PGED III. pont) A kifejtettekben az következik, a felperest megillető kár összegének számítása során a 2001. évi műszaki állapotot és akkori árakat kellett figyelembe venni. A kijavítás költségével megegyező kárigény esetében értékelni kellett továbbá azt a körülményt is, ha a felperes a kalkulált kijavítás eredményeként a szerződésben foglalt műszaki

tartalomhoz képest többletszolgáltatáshoz jut, az erre visszavezethető többletköltséget viselni köteles. Ha a felperes a meghatározott kijavítás eredményeként olyan szolgáltatáshoz jut, amelynek ellenértékére a felek a vállalkozási díj meghatározásánál nem voltak figyelemmel, az ilyen értéknövelő költséget neki kell viselnie (Legfelsőbb Bíróság XXXII. számú PED a) pont második bekezdés, GKT 76/1973. sz. állásfoglalás).

A kár összegének feltárása érdekében az elsőfokú bíróság minden lehetséges és indokolt bizonyítási eszközt igénybe vett. Helytállóan utalt arra, hogy a további bizonyítás korlátjaként ma már nem lehet egzakt módon megállapítani, 2001. évben hol, milyen mértékű és jellegű hiányosság állt fenn az útburkolaton, ebben a kérdésben a már lefolytatott bizonyításhoz képest pontosabb eredmény a további szakértői vizsgálatról sem várható. A felperest a hibás teljesítésből adódóan bizonyítottan vagyoni hátrány érte, a kár mértéke azonban ma már egzakt módon nem számolható, mivel nem állapítható meg a 2001. évi műszaki állapot, ehhez igazodóan az indokolt, szükséges javítás módja, terjedelme, az alperesi hibaokok közrehatási aránya, és mindezen túl a megfelelő kijavításból eredő esetleges értéknövekedés kárösszeget befolyásoló hatása. A bizonyítékok értékelése, a felperest ért kár összegének meghatározása során megalapozottan járt el az elsőfokú bíróság, amikor a Pp. 206. § (3) bekezdésében biztosított eljárásjogi lehetőséggel élve a Ptk. 359. § (1) bekezdésében szabályozott általános kártérítés alkalmazása mellett döntött, az ezzel kapcsolatos indokai helytállóak. A késedelmi kamat fizetésének kezdő időpontját támadó fellebbezés a következőkre figyelemmel megalapozott. A kár összezszerűségét illetően jelentősége van annak, hogy a felperest a Ptk. 318. § (1) bekezdése folytán alkalmazandó Ptk. 340. § (1) és (2) bekezdése szerint kármegelőzési, illetve kárenyhítési kötelezettség terhelte. A hibás teljesítés miatti kártérítési igényét a lehető legrövidebb időn belül kötelessége lett volna érvényesíteni, az igényérvényesítés indokolatlan késedelméből eredő kárigények nem illetik, az nem követelhető, a kötelezettre ugyanis nem hárítható át az a kár, amely a késedelmes igényérvényesítés következménye volt. Tény, hogy a felperes kárigénye peres úton történő érvényesítésével késlekedett, ennek következtében az ebből eredő károk őt terhelik. A felperes éppen azért követelheti csak a 2001. évi árviszonyoknak megfelelő javítási költséget, illetve kárt, mivel azt követően az igénye érvényesítésével indokolatlanul késlekedett. Amennyiben az elsőfokú ítélet szerint a 2001. évtől számított késedelmi kamathoz is hozzájut, akkor az értékviszonyok megváltozásából eredő különbözet - a kamat folytán - részére megtérülne. Az indokolatlan késlekedésnek az is következménye, hogy a káráltány szerepet is betöltő, az értékviszonyok kompenzációjára hivatott késedelmi „kárkamatra” a felperes a saját károsultti késlekedése idejére nem tarthat igényt (Ptk. 360. § (2) bekezdés, Ptk. 303. § (2) bekezdés c) pont, illetve (3) bekezdés). Ennek megfelelően a felperes a megítélt összeg után késedelmi kamatra csak a keresetlevél beadásának időpontjától jogosult, az ezt megelőző időponttól járó késedelmi kamat megfizetésére irányuló keresete alaptalannak bizonyult.

A fent kifejtettek alapján az ítéletábra az elsőfokú bíróság ítéletének nem fellebbezett részét nem érintette, megfellebbezett rendelkezését a Pp. 253. § (2) bekezdése

Gf.I.30.368/2008/3.szám

értelmében részben megváltoztatta és a késedelmi kamat fizetésének kezdő időpontját 2004. november 1. napján határozta meg, egyebekben az elsőfokú ítéletet helybenhagyta.

Az alperes fellebbezése a per főtárgya tekintetében alaptalannak bizonyult, ezért a Pp. 81. § (1) bekezdése alapján köteles megfizetni a felperes másodfokú eljárási költségét, az

ügyvédi munkadíj összegét az ítélőtábla a 32/2003. (VIII.22.) IM rendelet 3. § (2) bekezdés a) pont és (5) bekezdés alapján állapította meg.

Szeged, 2008. december hó 18. napján

Dr. Kemenes István sk.
a tanács elnöke

Dr. Mátyoki Zsolt sk.
előadó bíró

Dr. Hámori Attila sk.
táblabíró